

عنوان مقاله:

بررسی خطاهای شناختی بر اساس نظریه آرون تی بک در دیوان ناصر خسرو (علمی-پژوهشی)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات ایرانی، دوره 22، شماره 43 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 50

نویسندگان:

زهرا بهشتی مارزانی

اکرم گلشنی - استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی؛ تهران مرکز

فاطمه گلشنی - استادیار روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

خلاصه مقاله:

چکیده ادبیات غنی ایران، مملو از موضوعات روان شناسی است. یکی از این موضوعات، خطاهای شناختی می باشد. پژوهش حاضر با هدف تعیین خطاهای شناختی براساس نظریه آرون تی بک در دیوان ناصر خسرو و تشخیص پربسامدترین خطاها و تحریفات شناختی در دیوان این شاعر است. براساس این پژوهش جامعه آماری و قلمرو تحقیق دیوان شعر شاعر مذکور بوده و روش کار تحلیلی-توصیفی از نوع تحلیل محتوا و به صورت اسنادی- کتابخانه ای انجام گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات منابع و مآخذ کتابخانه ای و برگه نویسی بوده و تجزیه و تحلیل مطالب به صورت تحلیل کیفی صورت گرفته است. یافته های و نتایج پژوهش نشان داد که: انواع خطاهای شناختی در دیوان شاعر دیده شده ولی خطای شناختی تعمیم افراطی در آن بیشتر بوده است. البته خطاهای فیلتر منفی، تفکر دوقطبی یا همه یا هیچ، برچسب زدن، پیشگویی و قضاوت گرایی هم در اشعار شاعر زیاد بوده است. خطای شخصی سازی، کمترین خطای قابل مشاهده در دیوان ناصر خسرو بوده و شاید دلیل آن، عقل مدارانه نگریستن وی به موضوعات بوده و اینکه، همواره خود و عقاید خود را درست می دانسته و بر آن اصرار داشته است. خطای تاسف گرایی بعنوان یک تفکر واقع بینانه در دیوان شاعر دیده شده و این شاید به دلیل مشکلاتی که در زندگی شاعر موجود بوده و نوع جهان بینی و دیدگاه وی باشد که همواره تاسف برگزیده داشته است.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه ها: دیوان ناصر خسرو، خطاها و تحریفات شناختی، آرون تی بک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1882813>

